

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

5 בדצמבר 2011

636

ט' בכסלו התשע"ב

עמוד

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 188) (תרומה למוסד ציבורי), התשע"ב-2011 232
הצעת חוק השיפוט הצבאי (תיקון מס' 63) (תיקון), התשע"ב-2011 236

**הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 188) (תרומה למוסד ציבורי),
התשע"ב-2011**

1. תיקון סעיף 46 בפקודת מס הכנסה¹ (להלן – הפקודה), בסעיף 46 –
(1) בסעיף קטן (א) –

(א) האמור בו יסומן כפסקה "1)", ובה, במקום הרישאה עד המילים "לקרן לאומית" יבוא "אדם שתרם בשנת מס פלונית סכום העולה על 180 שקלים חדשים לקרן לאומית" ובמקום הקטע החל במילים "מההכנסה החייבת של הנישום באותה שנה" עד המילים "לפי הנמוך מביניהם" יבוא "מההכנסה החייבת של הנישום באותה שנה, או על 7,500,000 שקלים חדשים, לפי הנמוך מביניהם";

(ב) אחרי פסקה (1) יבוא:

"(2) קבע שר האוצר מוסד ציבורי לפי פסקה (1), תעמוד הקביעה בתוקפה עד תום שתי שנות מס שלאחר שנת המס שבה ניתנה; המנהל רשאי להאריך את תוקף הקביעה לתקופות נוספות, שלא יעלו על שלוש שנים, כל אחת";

ד ב ר י ה ס ב ר

המוערי לתרומה המאפשר קבלת זיכוי מהמס ל-180 שקלים חדשים ולהעלות את הסכום הכולל המאפשר זיכוי כאמור ל-7,500,000 שקלים חדשים, וזאת כהוראת קבע, ברוח הוראת השעה.

בסעיף 5(א) להצעת החוק מוצע לקבוע כי תיקון זה יחול כבר לגבי תרומות שניתנו בשנת המס 2011 ואילך.

עוד מוצע, בפסקה (1)(ב) של סעיף 1 להצעת החוק, לקבוע כי תוקפה של קביעת שר האוצר של מוסד ציבורי, לעניין סעיף 46(א) לפקודה, תהיה עד תום שתי שנות מס שלאחר שנת המס שבה ניתנה. כמו כן מוצע להסמיך את מנהל רשות המסים (להלן – המנהל) להאריך את תוקף הקביעה, אם המוסד הציבורי עומד בתנאי הקביעה, וזאת לתקופות נוספות שלא יעלו על שלוש שנים, כל אחת. בחינת המוסד הציבורי על ידי המנהל, אחת לתקופה, תבטיח, מחד גיסא, פיקוח נאות על מתן הטבות המס לגופים הראויים לכך, ומאידך גיסא תבטיח גמישות מינהלית שכן מדובר בפיקוח על אלפי גופים ציבוריים, ונכון שסמכות זו תהיה בידי של הגורם הביצועי.

לעניין זה יובהר כי אף שסעיף 46(א) לפקודה, כנוסחו היום, אינו מגביל את תקופת תוקפה של הקביעה, הרי שהלכה למעשה הוגבלה תקופת הקביעה בפועל, לגבי קביעות שניתנו משנת 1992 ואילך. החל משנה זו אצל שר האוצר מסמכותו למנהל לבחון כל שלוש שנים מוסדות ציבור ולהאריך את הקביעות שנקבעו לגביהם לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים (לעניין זה ר' גם דברי הסבר להוראת המעבר שבסעיף 5(ב) להצעת החוק).

סעיף 1(1) עד (3) ו-5)
לפסקה (1)

סעיף 46(א) לפקודת מס הכנסה (להלן – הפקודה), קובע כי אדם שתרם תרומה לקרן לאומית כהגדרתה בסעיף 46(ד) לפקודה, או למוסד ציבורי כמשמעותו בסעיף 9(2) לפקודה שקבע לעניין זה שר האוצר, יקבל זיכוי ממס בשל התרומה האמורה, בהתקיים התנאים הקבועים בסעיף.

אחד התנאים לזיכוי כאמור הוא תרומה בשנת מס בסכום העולה על 400 שקלים חדשים, ובלבד שלא יינתן זיכוי מהמס בשנת מס בשל סכום כולל של תרומות העולה על 30% מההכנסה החייבת של הנישום או על 4,208,000 שקלים חדשים, לפי הנמוך מביניהם.

כדי להקל על פעילותם של מוסדות ציבור ולעודד מתן תרומות, נקבעה במסגרת חוק מס הכנסה (תרומה לקרן לאומית או מוסד ציבורי בשנות המס 2009 ו-2010) (הוראת שעה), התש"ע-2009 (ס"ח התש"ע, עמ' 233), הוראת שעה לשנות המס 2009 ו-2010 (להלן – הוראת השעה) ולפיה הסכום הכולל יוגדל ל-7,500,000 שקלים חדשים בכל אחת מן השנים האמורות (במקום הסכום של 4,208,000 שקלים חדשים – הסכום המעודכן לשנת המס 2008). כמו כן, הוקטן סכום התרומה המוערי הנדרש באותן שנים לסך של 300 שקלים חדשים (במקום 400 שקלים חדשים – הסכום המעודכן לשנת המס 2008).

כדי לעודד תרומות למוסדות ציבור מוצע, בפסקה (1)(א) של סעיף 1 להצעת החוק, להפחית את הסכום

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשע"ב, עמ' 23.

(2) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(1א) מצא המנהל כי מתקיים, לגבי מוסד ציבורי שנקבע לפי סעיף קטן (א), אחד מאלה, הוא רשאי לבטל את הקביעה מאותו יום ואילך, בהודעה שתפורסם ברשומות; המנהל ימסור הודעה על הביטול למוסד הציבורי:

(1) פנקסיו של המוסד הציבורי נקבעו כבלתי קבילים קביעה שאינה ניתנת לערר או לערעור;

(2) במוסד הציבורי חדל להתקיים תנאי מהתנאים הדרושים לצורך קביעתו לפי סעיף קטן (א);

(3) חדל להתקיים במוסד הציבורי תנאי מהתנאים הדרושים לצורך היותו מוסד ציבורי כמשמעותו לפי סעיף 9(2);

(4) חלק מהותי מפעילותו של המוסד הציבורי אינו להשגת המטרה הציבורית";

(3) אחרי סעיף קטן (2א) יבוא:

"(3א) אין בסמכות המנהל לפי סעיף קטן (א) כדי לגרוע מסמכות הביטול הנתונה לשר האוצר לפי כל דין";

(4) סעיף קטן (ב) – בטל;

(5) סעיף קטן (ד) – בטל.

ד ב ר י ה ס ב ר

העילות לביטול קביעת מוסד ציבורי בידי המנהל, הקבועות בסעיף קטן (1א) המוצע הן:

1. פנקסי המוסד הציבורי נקבעו כבלתי קבילים בקביעה שאינה ניתנת לערר או לערעור. עילה זו מלמדת על חריגה מהוראות הפקודה ובהתקיימה אינה מאפשרת למנהל לערוך בקרה נאותה על פעילותו של המוסד הציבורי, והיא מצביעה על כשל ניהולי חמור. מן הראוי כי ההטבה שבסעיף 46 לפקודה תינתן לגבי מוסדות ציבור אמינים;

2. המוסד הציבורי חדל לקיים תנאי מהתנאים הדרושים לצורך קביעתו. לעניין זה יובהר כי אישור שניתן לפי סעיף 9(2) לפקודה לעניין היותו של המוסד מוסד ציבורי, אינו מקנה זכאות מיידית לעניין קביעתו של המוסד הציבורי לפי סעיף 46 לפקודה. סעיף 46(א) מקנה לשר האוצר סמכות שבשיקול דעת לקבוע אילו מוסדות ציבור כמשמעותו בסעיף 9(2) יהיו זכאים גם להטבה שבסעיף 46. לפיכך לצורך הקביעה לפי סעיף 46 על המוסד הציבורי לעמוד בתנאים נוספים;

3. המוסד הציבורי חדל לקיים תנאי מן התנאים הדרושים לצורך היותו מוסד ציבורי כאמור בסעיף 9(2). תנאים אלה מהווים כאמור תנאי סף לצורך בחינת הזכאות לקביעת המוסד לפי סעיף 46 לפקודה. לפיכך אי-עמידה בתנאים אלה שוללת בהכרח את הזכאות לעניין סעיף 46. לדוגמה: חבר בני אדם שאינו מגיש דוחות מס שנתיים או מגיש דוחות שאינם נאותים, חורג מההגדרה "מוסד ציבור" שבסעיף 9(2);

לפסקאות (2), (3) ו-(5)

סעיפים קטנים (א) ו-(ד) של סעיף 46 לפקודה, כנוסחם היום, קובעים לאמור:

"(1א) מוסד ציבורי כאמור בסעיף קטן (א) שלא הגיש שני דוחות שנתיים ברציפות, או שמן הדוחות עולה כי אינו מנהל פנקסים כדין או שחלק מהותי מפעילותו אינו להשגת המטרה הציבורית, רשאי שר האוצר לבטל את קביעתו לענין סעיף קטן (א)."

"(ד) (1) נקבעו פנקסיו של מוסד ציבורי כבלתי קבילים קביעה שאינה ניתנת לערר או לערעור, רשאי המנהל לבטל את הקביעה שלפי סעיף קטן (א) מאותו יום ואילך.

(2) המוסד יודיע לציבור על ביטול כאמור, בדרך ובמועד שקבע המנהל."

מוצע להחליף הוראות סעיפים קטנים אלה, ולהסמיך בסעיף קטן (1א) המוצע, את המנהל לבטל את קביעתו של המוסד הציבורי, בהתקיים העילות המפורטות בסעיף הקטן האמור, זאת כדי לייצל את מנגנון הפיקוח על מוסדות הציבור שנקבעו לעניין סעיף 46. עם זאת מוצע להבהיר בסעיף קטן (3א) המוצע, כי אין בסמכות המנהל לפי סעיף קטן (1א) המוצע, כדי לגרוע מסמכות הביטול הנתונה לשר האוצר – שהוא הגורם הקובע את מוסדות הציבור לפי סעיף 46(א) לפקודה (ר' סעיף 15 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981).

2. תיקון כותרת חלק ו' לפקודה, במקום "הנחות סוציאליות" יבוא "הנחות סוציאליות וסכומי תרומה מוכרים".
3. בסעיף 120 א לפקודה, אחרי ההגדרה "הנחות סוציאליות" יבוא: "סכומי תרומה מוכרים" – הסכומים הנקובים בסעיף 46(א)(1);".
4. בסעיף 120 ב(א) לפקודה, אחרי "ונקודת קיצבה" יבוא "סכומי התרומה המוכרים".
5. תחילה והוראת מעבר תיקון סעיף 120 ב(א) תחילתו של חוק זה ביום ו' בטבת התשע"ב (1 בינואר 2012), ואולם תחילתו של סעיף 46(א)(1) לפקודה, כנוסחו בסעיף ו(1)(א) לחוק זה, וביטולו של סעיף 46(ב) לפקודה, כאמור בסעיף ו(4) לחוק זה, ביום כ"ה בטבת התשע"א (1 בינואר 2011).
- (ב) אושר או נקבע מוסד ציבורי לפי סעיפים 43 או 46 עד 46 לפקודה, כנוסחו לפני תחילתו של חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 65), התשמ"ד-1984², או נקבע מוסד ציבורי לפי סעיף 46(א) לפקודה, כנוסחו לפני פרסומו של חוק זה, ותוקף האישור או הקביעה כאמור (להלן – הקביעה), אינו מוגבל בזמן, תעמוד הקביעה בתוקפה, על אף הוראות סעיף 46(א)(2) לפקודה, כנוסחו בסעיף ו(1)(ב) לחוק זה, עד המועד כמפורט להלן, לפי העניין:
- (1) ניתנה הקביעה עד יום ט"ז בטבת התשמ"ג (31 בדצמבר 1982) – עד יום כ"ח בטבת התשע"ד (31 בדצמבר 2013);
- (2) ניתנה הקביעה בתקופה שמיום ט"ז בטבת התשמ"ג (1 בינואר 1983) עד יום ז' בטבת התשמ"ה (31 בדצמבר 1984) – עד יום ט' בטבת התשע"ה (31 בדצמבר 2014);

ד ב ר י ה ס ב ר

וכן בסעיף 120 א לפקודה הקובע את ההגדרות הנדרשות לאותו חלק (ר') לעניין זה גם דברי הסבר להוראת התחילה שבסעיף 5(א).

סעיף 5 לסעיף קטן (א)

מוצע לקבוע כי תחילתו של החוק המוצע תהיה ביום ו' בטבת התשע"א (1 בינואר 2012), עם זאת מוצע לקבוע כי תחילתו של סעיף 46(א)(1) לפקודה, כנוסחו המוצע, הקובע סכומי תרומה מופחתים לצורך הזיכוי ממס, וביטולו של מנגנון ההצמדה שבסעיף 46(ב) לפקודה, יהיו ביום כ"ה בטבת התשע"א (1 בינואר 2011).

הסכומים הקבועים בסעיף 46(א)(1) לפקודה, כנוסחו בסעיף 1 להצעת החוק (180 שקלים חדשים לסכום המזערי ו-7,500,000 לסכום הכולל) הם הסכומים המעודכנים נכון לתחילת שנת 2011. הוראת התחילה המוצעת באה להבטיח כי כבר בשנת 2011 יינתן זיכוי ממס לתרומות העומדות בסכומים אלה, וזאת ברציפות להוראת השעה, וכי החל בשנת המס 2012 יעודכנו הסכומים האמורים לפי הוראות סעיף 120 ב לפקודה, כנוסחו המוצע בסעיף 4 להצעת החוק.

לסעיף קטן (ב)

מוצע לקבוע הוראת מעבר לגבי מוסדות ציבור שנקבעו או אושרו, בלא הגבלת זמן, לצורך הוראות הפקודה שעניינן זיכוי ממס על תרומות, וזאת לאור הוראת

4. חלק מהותי מפעילותו של המוסד הציבורי אינו להשגת המטרה הציבורית. מוסד ציבורי שנקבע לפי סעיף 46 ממומן באופן עקיף על ידי כספי משלם המסים וזאת מתוך הנחה שהשימוש בכספים אלה, יחזור לציבור וישמש בעיקרו לטובת מימוש יעדים חברתיים. לפיכך מוסד ציבורי שחלק מהותי מפעילותו אינו לשם השגת מטרה ציבורית, חורג מהיעד שעל בסיסו ניתנה הטבת המס לפי סעיף 46.

סעיף קטן (ב) של סעיף 46 לפקודה, כנוסחו ו(4) ו-2 עד 4 היום, קובע לאמור:

"(ב) הסכומים שבסעיף קטן (א) יתואמו בכל שנת מס, בהתאם לשיעור עליית המדד מן המדד שפורסם בחודש אוגוסט שלפני שנת המס ועד המדד שפורסם בחודש אוגוסט של שנת המס; הסכום המזערי שהוגדל כאמור יעוגל לסכום הקרוב שהוא מכפלה של 10 שקלים חדשים, והסכום המרבי שהוגדל כאמור יעוגל לסכום הקרוב שהוא מכפלה של 1000 שקלים חדשים; הנציב יפרסם הודעה ברשומות בדבר הסכומים שהוגדלו ועוגלו כאמור."

מוצע לבטל את סעיף קטן (ב) האמור הקובע כי ערכון הסכום המזערי המזכה בתרומה והסכום הכולל המאפשר זיכוי כאמור ייערכו לקראת סוף שנת המס שבה ניתנו התרומות, ולקבוע כי ערכון הסכומים האמורים ייעשה לפי סעיף 120 ב לפקודה, בתחילת שנת המס שבה ניתנות התרומות. כמו כן מוצע לערוך את ההתאמות הנדרשות בכותרת חלק ו' לפקודה, שבו מצוי סעיף 120 ב האמור

² ס"ח התשמ"ד, עמ' 186.

- (3) ניתנה הקביעה בתקופה שמיום ח' בטבת התשמ"ה (1 בינואר 1985) עד יום י"ט בטבת התשמ"ו (31 בדצמבר 1985) – עד יום י"ט בטבת התשע"ז (31 בדצמבר 2015);
- (4) ניתנה הקביעה בתקופה שמיום כ' בטבת התשמ"ו (1 בינואר 1986) עד יום כ"ט בכסלו התשמ"ז (31 בדצמבר 1986) – עד יום ב' בטבת התשע"ז (31 בדצמבר 2016);
- (5) ניתנה הקביעה בתקופה שמיום ל' בכסלו התשמ"ז (1 בינואר 1987) עד יום כ"ד בטבת התשנ"ב (31 בדצמבר 1991) – עד יום י"ג בטבת התשע"ח (31 בדצמבר 2017).

ד ב ר י ה ס ב ר

בלא הגבלת זמן, והם בתוקף כל עוד לא בוטלו, נוסף על כך גם הקביעות שניתנו לפי סעיף 46(א) לפקודה ניתנו בלא הגבלת זמן עד תום שנת 1991.

החל משנת 1992 ועד היום, ולאור הניסיון שהצטבר, הוגבל, הלכה למעשה, תוקף הקביעות לתקופה שאינה עולה על שלוש שנים, וניתנה סמכות למנהל להאריך את הקביעות.

כדי ליצור אחידות בטיפול בכל מוסדות הציבור, ובשים לב להוראת סעיף 46(א)2 לפקודה, כנוסחה המוצע, מוצע לתחום את תוקף האישורים והקביעות אשר ניתנו עד לשנת 1992. מוצע כי התחימה כאמור תיעשה באופן מדורג, זאת כדי לתת הן למוסדות הציבור המחזיקים באישורים או בקביעות והן לרשות המסים, את הזמן הראוי להיערך לכך.

פסקה (2) של סעיף 46(א) לפקודה, כנוסחה המוצע בסעיף 1 להצעת החוק, המגבילה את תוקף הקביעות לשנתיים עם אפשרות הארכה לתקופות נוספות שלא יעלו על שלוש שנים כל אחת.

עד שנת 1984 ניתנו הטבות מס לתורמים מכוח סעיפים 43 ו-46 עד 46 לפקודה. לצורך סעיפים אלה אושרו או נקבעו מוסדות ציבור, חלקם על ידי שר האוצר וחלקם על ידי נציב מס הכנסה. בחוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 65), התשמ"ד-1984 (להלן – תיקון מס' 65), בוטלו הסעיפים האמורים ונקבע במקומם סעיף 46 לפקודה כנוסחו היום. בתיקון מס' 65 האמור נקבעו הוראות מעבר שלפיהן מוסד שביום תחילת התיקון מי שתרם לו היה זכאי להטבות על פי הסעיפים שבוטלו יראוהו כאילו נקבע כמוסד ציבורי לפי סעיף 46(א) לפקודה כנוסחו בתיקון מס' 65. האישורים והקביעות שניתנו לפני תיקון מס' 65 ניתנו

הצעת חוק השיפוט הצבאי (תיקון מס' 63) (תיקון), התשע"ב-2011

תיקון סעיף 5 1. בחוק השיפוט הצבאי (תיקון מס' 63), התשע"א-2011, בסעיף 5, במקום "שישה חודשים" יבוא "שנה".

ד ב ר י ה ס ב ר

את הגרסה התואמת הנדרשת ליישום של תיקון מס' 63 במחצית הראשונה של שנת 2012.

לפיכך מוצע לדחות את כניסתו לתוקף של תיקון מס' 63 לשנה מיום הפרסום, כלומר ליום י"ב בניסן התשע"ב (4 באפריל 2012).

לעניין זה יובהר, כי כיום, אף שהתיקון אינו מוחל בשל הצורך בהיערכות מחשובית מתאימה, וכדי להימנע מפגיעה בחיילים שהורשעו בבתי דין הצבאיים, לא מוזנים בשלב זה במערכת מפ"ל גזרי דין של חיילים שהורשעו בבתי הדין הצבאיים אחרי יום ו' בתשרי התשע"ב (4 באוקטובר 2011). זאת, עד לכניסת תיקון מס' 63 לתוקף, לפי החוק המוצע.

חוק השיפוט הצבאי (תיקון מס' 63), התשע"א-2011, שפורסם ביום כ"ט באדר ב' התשע"א (4 באפריל 2011) (להלן – תיקון מס' 63) משנה את כללי המרשם הפלילי ביחס לעבירות המנויות בו, בכל הנוגע להשלכות מופחתות של הרישום הפלילי. תיקון זה נכנס לתוקפו בתוך שישה חודשים מיום פרסומו, כלומר ביום ו' בתשרי התשע"ב (4 באוקטובר 2011).

לאחרונה נכנסה לשימוש משטרת ישראל מערכת ממחושבת חדשה של המרשם הפלילי (מערכת מפ"ל) ובימים אלה החלה עבודה על גרסה שנייה שלה שאמורה לכלול שינויים ליישום הוראות תיקון מס' 63 האמור. הערכת גורמי משטרת ישראל היא שיהיה ניתן להשלים

¹ ס"ח התשע"א, עמ' 730.

